

Oponentský posudek bakalářské práce

Ondřej Palivec: Pojetí dějinnosti u F. X. Šaldy

(FHS UK, červenec 2010)

Tématem předkládané práce je – jak název přesně uvádí – pojetí dějin a dějinnosti v díle F. X. Šaldy, zejména v jeho kritikách románů A. Jiráska. Práce má přiměřený rozsah, dobře vybranou bibliografii, v níž nechybí ani práce z poslední doby, a je i technicky dobře provedena.

Úkolem oponenta je ale především poukázat na nedostatky a v přeložené práci jich bohužel není málo. Že Šalda studoval práva „v letech 1986-1989“ (str. 5) je asi jen překlep, nicméně rušivý. Je zde hodně stylistických neobratností, chybných užití slov a vazeb:

Historie „se nevyvíjí pouze jedním, deterministickým směrem“ (snad determinovaným? str. 2)

„... interpretacích týž pramenů“ (stejných, str. 2)

Pojetí dějinnosti nebylo pro FXŠ „jen prázdnou teoretickou problematikou“ (str. 4)

„Na malém prostoru ... se usiloval o uplatnění...“ (str. 5); „usilovat se o historismus“ (str. 31).

„Expanzí“ místo extenzí (str. 7)

„Kritikou nešetřil ani nedostatky autorů své generace“ (str. 9)

„Lidové masy zezdola“ (str. 13)

„Taineho“ místo Taina (str. 13)

FXŠ „tradičně“ kritizuje Jiráska (str. 17)

FXŠ pocítil potřebu „přilíšný obdiv nad Braunovou tvorbou utnout“, čímž si „získal odpor širší literární společnosti“ (str. 18).

Holečkova „dlouholetá epopěj“ Naši (str. 18).

Distancoval se od pozitivistického pohledu „jenž propagoval Taine“ (str. 20).

„Umění jako formální abstraktismus (FXŠ) odmítá“ (str. 21).

Další kategorii tvoří tvrzení s problematickým obsahem, místy zavánějící frázemi:

„Umění člověka a sám život“ jsou pojmy od sebe neoddělitelné (str. 21).

„Požadavek tvořivé obrazotvornosti při procesu paměti klade důraz na přítomnost“ (str. 22).

FXŠ „nechápal neupřímnou snahu o indifferenci a kompromisy“ (snaha o indifferenci je protimluv, str. 22).

„Tradice tedy jako životní paměť vyžaduje odvahu a sebedůvěru, protože se v čase vyvíjí a vede k neustálým změnám“ (jak to spolu souvisí? str. 22).

„Čas dává životu potřebný tvůrčí rozměr a smysl“ (str. 23).

Počínaje Descartem „věda přestala být propojena s životem, odtrhla se od něj a izolovala“ (str. 39).

Na str. 13 autor podává domněle „nejlepší“ dobovou definici moderny, aniž by ovšem citoval pramen: jsou to prý „moderní směry s akcentem na reformy a vše nové ve společnosti“. Zde se měl autor možná více rozhlédnout po historii pojmu „moderny“, a to až po „spor starých s moderními“ ve francouzské kultuře 17. a 18. století, který trvale poznamenal význam „modernity“. Šlo v něm o to, zda současní autoři dokáží nebo nedokáží překonat své antické vzory. Jedním z prvních vítězství „modernity“

bylo Descartovo řešení Pappova geometrického problému, s nímž si antika nevěděla rady.

Šaldův životopis (kap. 1) je obsahově dosti chudý a hned na začátku chybí vysvětlení, že „František Xaver“ je jen zpřesnění (a počestění) jména Franciscus.

Celou práci charakterizuje nedostatek přímých citací a odkazů, u interpretační práce zvláště důležitých. Čtenář tak nikdy neví, zda se jedná o formulaci Šaldovu nebo autorovu, což výpovědní hodnotu práce silně snižuje.

Přes tyto výhrady práce vyhovuje požadavkům a **doporučuji** ji tudíž k obhajobě, ale pokud jde o hodnocení, váhal bych mezi **velmi dobrou a dobrou**.

V Praze 26. července 2010

Prof. Jan Sokol